

Szanowni Państwo,

Bardzo dziękujemy za zaproszenie do konsultacji społecznych projektu kierunków strategii Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, ogłoszonych przez KRRiT w dniu 14 lutego 2017. Doceniamy fakt, iż Regulator rynku docenia głos małych lokalnych, niezależnych stacji radiowych skupionych w projekcie Pakiet Niezależnych (PN). Z oczywistych względów nasz głos zawężimy do obszarów bezpośrednio związanych z radiofonią, szczególnie lokalną.

Uwagi lokalnych niezależnych nadawców radiowych, Pakiet Niezależnych (PN) w ramach konsultacji w sprawie przyjęcia przez KRRiT kierunków strategicznych prac w latach 2017-2022

Ad. OGRANICZENIA TECHNICZNE UKF

Zakłócenia przez nowo uruchamiane nadajniki oraz przez nadajniki stacji zagranicznych wobec stacji radiowych już istniejących to bolesna prawda. Można domniemać, że przyczyną takiego stanu rzeczy, oprócz zbytniego zagęszczenia stacji, jest brak ochrony przez organy uprawnione (np. UKE) interesów małych nadawców lokalnych. W uzgodnieniach polskich nadawców drobiazgowo ocenia się każdy WAT mocy, co nie równoważy się z działaniami państw ościennych, których sygnał dociera nawet do 100 km poza granicę zakłócając tym samym nadajniki na terenie Polski.

Zakłócenia te nasiliły się po obniżeniu Mpx do 3 dBr i wyegzekwowaniu dopuszczalnej dewiacji wobec polskich stacji radiowych.

Ad. ROZWÓJ RADIOFONII W DAB+

Rozwój DAB+ NIE JEST NIEZBEDNY ze względu na fakt, że odbiór cyfrowego radia realizowany jest za pomocą dynamicznie rozwijających się technik internetowych i zdobywa coraz szerszy krąg zwolenników.

Zwiększając ofertę lokalną poprzez umożliwienie powstawania nowych programów należy uwzględnić możliwości rynkowe. Zasoby rynku komercyjnego są ograniczone. Rynek lokalnych reklam radiowych, zwłaszcza w mniejszych ośrodkach jest płytki, a niezależne stacje radiowe często z trudem zarabiają na opłacenie wszystkich kosztów. Uruchomienie kolejnych konkurencyjnych stacji cyfrowych spowoduje dzielenie lokalnego rynku między kolejne podmioty. Pseudolokalne stacje (sieci) cyfrowe które pojawią się na rynkach lokalnych, mogą wyrugować z nich prawdziwe lokalne, niezależne stacje, które w ostatnich latach zdobywają rosnące zainteresowanie słuchaczy.

Dodatkowo uczciwą konkurencję zaburza obecność mediów, które są dotowane z budżetu (poprzez abonament, czy w inny sposób), a które powinny być wyłączone z wolnorynkowych zasad konkurencji na rynku reklamy, poprzez całkowity zakaz umieszczania komercyjnych reklam.

W przypadku wprowadzenia systemu DAB+ powinien, naszym zdaniem, zostać wdrożony program ochrony lokalnej radiofonii, który zawierałby:

- finansowanie przez państwo kosztów ewentualnego „przejścia”
- ochronę lokalnego rynku reklam przed sieciami i rozszczepieniami stacji ogólnopolskich i sieciowanych
- przeciwdziałanie powstaniu pseudolokalnych sieci
- dofinansowanie utrzymania nadawania w obu systemach tzw. simulcastu
- odpowiedni czas na wdrożenie systemu

Ad. ZASOBY DAB+

Po ponad 20-letnim procesie wdrażania DAB (DAB+) w Europie Zachodniej, kiedy w głównej mierze odbywało się to w czasach przed internetowych (a przynajmniej w sensie bezprzewodowego powszechnego dostępu do sieci), w czasach gdy naziemna telewizja cyfrowa nie emitowała jeszcze towarzyszących obrazom, licznych kanałów radiowych, a więc ogólnie w czasach, gdy nie było żadnej konkurencji dla emisji radiowego sygnału cyfrowego, nie uzyskano zamierzonego efektu w upowszechnieniu DAB. Nawet amerykański system HD RADIO, znacznie mniej "rewolucyjny", bo kompatybilny wręcz z FM, nie znalazł zbyt wielu zwolenników. Przypuszczenie, że wprowadzenie DAB+ w Polsce powiedzie się właśnie teraz, gdy cyfrowa emisja radia (także bezprzewodowa, a więc w eterze) już istnieje, i jest wśród nadawców i odbiorców coraz popularniejsza jest bardzo śmiało. Właściwszą drogą wydaje się być zaprzestanie inwestowania w rozwój DAB+, a w to miejsce rozwój ultra wysoko jakościowej internetowej oferty radiowej (audio), która może być interesującą alternatywą dla FM, w odniesieniu do szczególnie wymagających słuchaczy.

Ad. MULTIPLEKSY LOKALNE W DUŻYCH MIASTACH

Jeśli istniejące stacje lokalne będą balansowały na granicy rentowności to cyfryzacja nie wpłynie pozytywnie na rozwój lokalności co zakończy erę pluralizmu w polskim eterze. A jak możemy przeczytać w raporcie KRRiT „LUBIMY SŁUCHAĆ RADIA” to właśnie niezależne lokalne stacje lepiej zaspakajają potrzeby słuchaczy niż sieci udające lokalność.

Ad MIGRACJA PROGRAMÓW ANALOGOWYCH DO DAB+

Nie powinno ulegać dyskusji, że należy zachować pasmo UKF na potrzeby radiofonii, nie wiążąc tego w żaden sposób z ewentualnym wprowadzeniem DAB+. Tak jak nie wygaszono fal długich, średnich i krótkich, gdy pojawił się UKF tak nie ma potrzeby wygaszania UKF w przypadku wdrożenia cyfryzacji. Pasma UKF nie koliduje z jakimikolwiek przewidywanymi usługami, w tym z radiofonią DAB+.

NADZÓR REGULACYJNY – STANDARDY I METODY BADAŃ

Cieszymy się, KRRiT zauważyła problem ze standardami oraz metodami badań widowni i audytorium. Liczymy, że badania w nowej formie będą lepiej odzwierciedlały udział lokalnych stacji w rynku, zwłaszcza przez odpowiedni dobór grupy w każdym powiecie.

Naszym zdaniem, wiążące dla branży badanie widowni i audytorium, powinno leżeć w gestii wyłącznie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, która powinna dokonywać tego samodzielnie, albo poprzez bezpośrednio podległe jej podmioty (nie na zasadzie "zaleceń, opinii" itp. ale bezwzględnych wymagań). Badany powinien być jednakowo, obszar całego kraju i wszystkie grupy celowe bez uproszczeń i wag. Jednostką najmniejszą musi być powiat. Wiarygodne wyniki publikowane powinny być, naszym zdaniem, raz na kwartał.

Proponujemy nie wprowadzać żadnych regulacji, poza ogólnie obowiązującymi, kodeksowymi, na media internetowe i kablowe (TV kablowa), a więc takie, które nie są związane z koniecznością przydzielania ograniczonych publicznych zasobów, np. pasm częstotliwości w eterze. Niech te media stanowią segment wolnościowy rynku mediów, podobnie jak media papierowe, czy wypożyczalnie fizycznych nośników (kasety, płyty). Tym bardziej, że choćby ze względu na światowy zasięg internetu, pełna kontrola jest tu właściwie niemożliwa.

CYFRYZACJA RADIA RAZ JESZCZE

PN może tylko powtórzyć swoje zdanie w temacie, wyrażane we wcześniejszej korespondencji z KRRiT:

Należy zdefiniować kierunki rozwoju cyfryzacji, które umożliwią między innymi oszacowanie kosztów transformacji cyfrowej. Wartości te powinny pomóc określić okres simulcastu oraz daty switch-offu. Data ta powinna być skorelowana z decyzją w całej Unii Europejskiej, przy jednoczesnym spełnieniu warunków dotyczących nasycenia polskiego rynku w cyfrowe radiodbiorniki. Dzięki takim przygotowaniom można będzie wyliczyć wydatki ponoszone przez nadawców oraz koszty społeczne (np. związane z koniecznością nabycia radiodbiorników cyfrowych) w okresie simulcastu. Konieczne jest określenie stopnia obecności radiodbiorników cyfrowych w gospodarstwach domowych na poszczególnych etapach realizacji procesu. Tylko spełnienie wyznaczonego celu, będzie mogło skutkować przejściem do kolejnego etapu realizacji procesu (powinno uwzględniać wszystkie posiadane odbiorniki w gospodarstwie, również samochodowe). Brak

osiągnięcia wyznaczonego celu musi skutkować wstrzymaniem dalszych prac nad procesem cyfryzacji, aby nie generować rosnących kosztów nadawania.

Cyfryzacja radiofonii w Polsce wymaga opracowania strategii informacyjno-promocyjnej. Wymaga to zaangażowania struktur państwa oraz określenia obciążeń z tego tytułu dla budżetu państwa.

Nadrzędne jednak wydaje się wdrożenie działań mających na celu ochronę nadawców lokalnych przed bardzo kosztownym okresem simulcastu. Celem musi być osłona tego segmentu nadawców przed niebezpieczeństwem zaprzestania działalności spowodowanej drastycznym wzrostem kosztów emisji programu przy jednoczesnej dywersyfikacji przychodów na wiele podmiotów.

Plan wdrożenia DAB w Polsce musi uwzględnić podmioty aktualnie nadające analogowo na podstawie przyznanych przez KRRiT koncesji, gwarantując odtworzenie aktualnego stanu w cyfrowej rzeczywistości.

Problemy związane z wprowadzaniem radiowej emisji cyfrowej:

- Brak zainteresowania cyfryzacją radia ze strony słuchaczy w Polsce, podobnie jak w innych krajach, versus wysokie koszty w wielu sferach.

- Szacowany koszt wymiany odbiorników to 15,7 mld zł (średnio 3,3 odbiornika na gospodarstwo x 13,6 mln gospodarstw x średnio 350 zł za urządzenie)

- 61% Polaków deklaruje brak zainteresowania zakupem nowego sprzętu pozwalającego na cyfrowy odbiór. 25% badanych deklaruje rezygnację ze słuchania radia, gdyby było dostępne tylko cyfrowo, zaś 17% słuchałoby go tylko w internecie. 86% słuchających radia respondentów jest zadowolona z dotychczasowej oferty na FM

- Długi proces wymiany odbiorników szczególnie samochodowych, które niejednokrotnie są integralną częścią samochodu.

Cyfryzacja oznacza bardzo wysokie koszty dla nadawców, społeczeństwa oraz państwa. Wielu, szczególnie mniejszych nadawców nie będzie stać na ich ponoszenie.

Z wyrazami szacunku

Rada Dyrektorów Pakietu Niezależnych

Roman Lewicki Radio Elka Leszno Głogów r.lewicki@elka.pl

Ryszard Pragłowski Muzyczne Radio Jelenia Góra

Jerzy Handzlik Radio Bielsko

Rafa Tatarek Radio Rekord Radom

Tomasz Biegała Eurozet pakietniezaleznych.pl

